¨ÉÉ½þÉ®úÉ¹]Åõ Ê´ÉtÖiÉ ÊxÉªÉÉ¨ÉEò +ÉªÉÉäMÉ

({ÉÉ®äúÉhÉ ¨ÉÖHò |É´Éä¶É) Ê´ÉÊxÉªÉ¨É, 2005

Ê´ÉtÖiÉ +ÊvÉÊxÉªÉ¨É, 2003

Gò. ¨ÉÊ´ÉÊxÉ+É/Ê±ÉMÉ±É/132/2005/0736 - Ê´ÉtÖiÉ +ÊvÉÊxÉªÉ¨É 2003 (2003 SÉÉ 36) SªÉÉ Eò±É¨É 181(2) SªÉÉ ={ÉEò±É¨É 2 ºÉ½, Eò±É¨É 30 +ÉÊhÉ Eò±É¨É 32 SªÉÉ ={ÉEò±É¨É (3) xÉÖºÉÉ® |ÉnùkÉ Eò±É±ªÉÉ +ÊvÉEòÉ®úÉSÉÉ ´ÉÉ{É® Eò°üxÉ, ¨ÉÉ½þÉ®úÉ¹]Åõ Ê´ÉtÖiÉ ÊxÉªÉÉ¨ÉEò +ÉªÉÉäMÉ {ÉÖfÉä±É|É¨ÉÉhÉä Ê´ÉÊxÉªÉ¨É Eò®úiÉ +É½äþ: -

1. ºÉÊIÉ{iÉ ¶ÉÒ¹ÉEò, +IÉÊxÉÎ¶SÉiÉÒ +ÉÊhÉ |ÉÉ®ú¦É

१.१ या विनियमांना "महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (पारेषण मुक्त प्रवेश) विनियम, २००५" असे म्हटले जाईल.

१.२ हे विनियम सर्व महाराष्ट्र राज्यभर लागू असतील.

१.३ हे विनियम शासकीय राजपत्रात निर्देशिलेल्या तारखेपासून जारी होतील.

2. ´ªÉÉJªÉÉ

२.१ या विनियमांमध्ये संदर्भानुसार वेगळा अर्थ अपेक्षित नसल्यासः

(अ) "+ÊvÉÊxÉªÉ¨É" म्हणजे विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३ चा ३६)

(ब) "+VÉÇnùÉ®" म्हणजे, या विनियमांनुसार राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीकडे मुक्त प्रवेशासाठी ज्याने अर्ज केला आहे अशी व्यक्ति;

(क) "+ÊvÉEòÞiÉ |ÉÊiÉÊxÉvÉÒ" म्हणजे, पारेषण परवानेधारकाच्या किंवा राज्य भार प्रेषण केंद्राच्या, सर्वसाधारण अथवा विशिष्ट प्राधिकरणाखाली काम करणारे, पारेषण परवानेधारकाचे किंवा राज्य भार प्रेषण केंद्राचे सर्व अधिकारी, नोकरवर्ग किंवा प्रतिनिधी ;

(ड) "¨ÉÆb³ý" म्हणजे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ;

(ई) "`ÉÖEò >ðVÉÉ {ÉÉ®äúÉhÉ Eò®úÉ®" म्हणजे, एखाद्या पारेषण परवानेधारकाच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत मुक्त प्रवेश मिळालेल्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने, अटी व शर्तीसह केलेले व कार्यवाहीत आलेले करारपत्र ;

(फ) "+ÉªÉÉMÉ" म्हणजे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग;

(ग) "Ê´É¶ÉäÉ >ðVÉÉ ¨ÉÒ]õ®ú" म्हणजे, पुढील कार्यक्षमता असलेली व ०.२ दर्जा पेक्षा कमी अचूकता नसलेली मीटर्स :-

(i) कालामधील बदलानुसार (टाईम डिफरेन्शिएटेड) ॲक्टिव्ह ऊर्जा तसेच विद्युत दाबामधील बदलानुसार (व्होल्टेज डिफरेन्शिएटेड) रिॲक्टिव्ह ऊर्जेचे दर पंधरा (१५) मिनिटांनी मापन करून नोंद करणारी ;

(ii) अशी माहिती किमान पस्तीस (३५) दिवसांपर्यंत साठवून ठेवणारी; आणि

(iii) ऊर्जा व्यवहारातील तडजोडी व संतुलनासाठी राज्य भार प्रेषण केंद्रास आवश्यक असलेल्या कालावधींमध्ये अशा मापनांचे संदेशन करू शकणारी;

(ह) "पारेषण प्रणाली उपभोक्ता" म्हणजे विनियम ५.१ मधील विनियमांव्यतिरिक्त, ठोक ऊर्जा पारेषण करारानुसार, राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत पारेषण क्षमतेचे हक्क मिळालेली व्यक्ति;

(आय) "पारेषण क्षमता हक्क" - म्हणजे, सर्वसाधारण परिस्थितीत, ठोक पारेषण करारात निर्दिष्ट केलल्या ऊर्जेच्या प्रदान आणि प्राप्तीच्या ठिकाणी, मेगावॉट मध्ये ऊर्जेचे हस्तांतरण करण्याचा, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याचा हक्क;

२.२ येथे उपयोजिलेल्या व व्याख्या न दिलेल्या शब्दांचा किंवा शब्द समुच्चयांचा अर्थ अधिनियमात किंवा त्याखालील नियम व विनियम यात उल्लेखिल्याप्रमाणे असेल.

3. ¦ÉnùÉ¦ÉÉ´É xÉ EòÆ®úiÉÉ ¨ÉÖHò |É´Éä¶É nùhÉ

या विनियमांनुसार, अशा पारेषण परवानेधारक त्याच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत, भेदभाव न करता मुक्त प्रवेश देईल.

4. ¨ÉÖHò |É´Éä¶ÉÉºÉÉ`öÒ +½þiÉÉ

४.१ ए

(i) राज्यामधील विद्युत निर्मिती केंद्राची मालकी असलेली किंवा ते चालवत असलेली किंवा मालकी किंवा चालवू इच्छिणारी निर्मिती कंपनी;

(ii) स्वतःच्या स्व-वापरासाठी विद्युत निर्मिती केंद्र बनविणारी, तिची देखभाल करणारी आणि चालवणारी किंवा वरील प्रमाणे तयार करू / देखभाल करू / चालवू इच्छिणारी व्यक्ति ;

(iii) विद्युत वितरण करण्यासाठी ज्याने अर्ज केला आहे, किंवा वितरण परवानेधारक; आणि

(iv) विद्युत व्यापार करण्यासाठी ज्याने अर्ज केला आहे; किंवा विद्युत व्यापार परवानेधारक ;

या विनियमानुसार वरील सर्व राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत मुक्त प्रवेश मिळविण्यासाठी पात्र असतील.

४.२ अधिनियमाच्या कलम ४२ च्या उपकलम (२) मधील तरतुदीनुसार आयोगाने निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत मुक्त प्रवेश मिळविण्यासाठी ग्राहक पात्र असेलः

मात्र, या विनियमातील अटींव्यतिरिक्त अशा ग्राहकाला आयोगाने यासाठी निर्दिष्ट केलेल्या इतर विनियमातील अटीही लागू होतील.

5. {ÉÉ®ú¹ÉhÉ |ÉhÉÉ±ÉÒ ={É¦ÉÉäHò

५.१ या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या तारखेला राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा उपभोक्ता हा अशा राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा एक उपभोक्ता म्हणून समजला जाईलः

मात्र, अधिनियमच्या कलम १३१ च्या उपकलम (२) मध्ये निर्दिष्ट केलेली कंपनी किंवा शासकीय कंपनी ही त्या कलमानुसार हस्तांतरण योजना बनविल्याच्या तारखेपासून राज्य विद्युत मंडळ वापरत असलेल्या कोणत्याही राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा पारेषण प्रणाली उपभोक्ता म्हणून समजली जाईलः

मात्र, या शिवाय, या विनियमाखाली राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा उपभोक्ता हा, पारेषण प्रणाली उपभोक्ता झालेल्या तारखेपासून साठ (६०) दिवसांच्या आत, पारेषण परवानेधारकाशी ठोक ऊर्जा पारेषण करार करेल.

५.२ या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या तारखेला विनियम ५.१ मधील पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने करार किंवा अन्य व्यवस्थे व्दारे घेतलेल्या एकूण निर्मिती क्षमता इतकी राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत प्रदान करण्याचे अधिकार असल्याचे संबोधिले जाईल;

मात्र, अशा पारेषण क्षमतेच्या हक्कांचा कालावधी हा, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने निर्मिती क्षमता घेतल्याच्या करारातील किंवा अन्य व्यवस्थेतील या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या तारखेपासून राहिलेल्या कालानुसार असेलः

मात्र, या शिवाय, वरील विनियम ५.१ मधील पहिल्या परंतुकीप्रमाणे पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याला, राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीमध्ये, हस्तांतरण योजनेतील शर्तीनुसार व त्यामधील कालावधीसाठी एखाद्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याच्या निर्मिती क्षमते एवढे पारेषण क्षमतेचे हक्क असतीलः

मात्र, या शिवाय, या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या तारखेस एखादा पारेषण प्रणाली परवानेधारक जेथे एखाद्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याच्या भविष्यातील गरजांसाठी पारेषण प्रणालीचे बळकटीकरण करत असेल तेव्हां, अशा पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याला, प्रणालीतील अशा बळकटी करणामुळे उपलब्ध झालेल्या क्षमतेचेही हक्क दिले जाऊ शकतात.

6. +VÉ

६.१ या विनियमांखाली मुक्त प्रवेश मिळण्यासाठी करावयाचा प्रत्येक अर्ज हा राज्य पारेषण यंत्रणेकडे केला जाईल.

६.२ या विनियमांच्या अधिसूचनेपासून नव्वद (९०) दिवसांच्या आत राज्य पारेषण यंत्रणा त्यांच्या वेबसाईटवर आवश्यक त्या मार्गदर्शक सूचना, कार्यपध्दती आणि अर्जाचा नमुना उपलब्ध करेल.

६.३ अशा अर्जावरील पुढील कार्यवाहीसाठी शुल्क म्हणून दहा हजार रूपये प्रत्येक अर्जाबरोबर पाठविले जातीलः

६.४ राज्य पारेषण यंत्रणा केलेल्या अर्जाची एक प्रत, ज्याच्या प्रणालीत मुक्त प्रवेशासाठी अर्ज केला आहे अशा पारेषण परवानेधारक, राज्य भार प्रेषण केंद्र आणि ज्यांच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीवर अशा अर्जामुळे परिणाम होऊ शकतो अशा प्रत्येक पारेषण परवानेधारकाकडे पाठवील.

६.५ अर्जामध्ये द्यावयाच्या माहितीत अपेक्षित क्षमता, प्रदान व निकासाच्या ठिकाणी, वापराचा कालावधी, विशिष्ट वेळी असलेला उच्च भार (पीक लोड) आणि सरासरी भार यासह राज्य पारेषण यंत्रणेने निर्दिष्ट केलेली इतर माहिती दिली जाईल.

7. +VÉÉ´É®úÉ±É EòÉªÉ´ÉÉ½þÒ

७.१ आंतरराज्य पारेषण प्रणालीत क्षमता असल्यास मुक्त प्रवेशासाठी आलेल्या अर्जांचा विचार पारेषण यंत्रणा, "प्रथम आलेल्यास प्रथम प्राधान्य"या तत्वानुसार करील.

७.२ एकाच दिवशी दोन अथवा अधिक अर्ज आल्यास राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीत प्रवेशासाठी कमी कालावधीसाठी असलेल्या अर्जापेक्षां जास्त कालावधीसाठी केलेल्या अर्जास अग्रक्रम दिला जाईलः

मात्र, एकाच दिवशी, प्रवेशासाठी सारख्याच कालावधीसाठी दोन किंवा अधिक अर्ज आल्यास क्षमता हक्कांसाठी त्याचा विचार एकाच पातळीवर केला जाईल. आणि सर्व अर्जातील मागणी तेवढी क्षमता उपलब्ध नसल्यास, अर्ज केलेल्या क्षमतांच्या प्रमाणानुसार उपलब्ध क्षमता वाटली जाईल.

७.३ वरील विनियम ६ नुसार अर्ज आल्यानंतर राज्य पारेषण यंत्रणा प्रणालीचा अभ्यास करुन, अर्ज मिळाल्यानंतर पंचेचाळीस (४५) दिवसांच्या आत प्रणाली बळकट केल्याशिवाय मुक्त प्रवेश देता येईल किंवा नाही हे अर्जदाराला कळवेलः

मात्र, राज्य पारेषण यंत्रणे शिवाय एखाद्या पारेषण परवानेधारकाच्या आंतरराज्य पारेषण प्रणालीत विनियम ६ अन्वये जेव्हा मुक्त प्रवेशासाठी अर्ज करण्यात आला असेल तेव्हां असा पारेषण परवानेधारक प्रणालीच्या अभ्यासासाठी विनियम ७.३ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत राज्य पारेषण यंत्रणेला हवी असलेली माहिती पुरवील.

७.४ अर्जदाराला मुक्त प्रवेश देण्यापूर्वी पारेषण प्रणाली बळकट करण्याची आवश्यकता असल्याचे राज्य पारेषण यंत्रणेने ठरविल्यास, राज्य पारेषण यंत्रणा, खालील विनियम ८ नुसार तयार केलेल्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या योजनेच्या आधारे, असा प्रवेश मिळण्याची अंदाजे तारीख, वरील पंचेचाळीस (४५) दिवसांच्या आत अर्जदाराला कळवेलः

मात्र, या विनियमाखाली दिलेल्या अशा सूचनेमुळे अर्जदाराला राज्यांतर्गत पारेषण क्षमतेस बळकटी करणामुळे वाढीव क्षमता उपलब्ध होईपर्यंत कोणताही अधिकार प्राप्त होणार नाही :

मात्र, याशिवाय, पारेषण बळकट करण्याची आवश्यकता आहे हे ठरविण्यासाठी राज्य पारेषण यंत्रणा आयोगाने वेळोवेळी मान्य केलेल्या मूल्यनिर्धारण करावयाच्या रीतींचा उपयोग करीलः

मात्र, याशिवाय, मूल्यनिर्धारण करावयाच्या पध्दती राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचे स्थैर्य व योग्य कार्यवाही विचारात घेणाऱ्या तसेच पारदर्शक असून राज्य ग्रिड संहितेच्या गरजा विचारात घेणाऱ्या असतील.

७.५ या विनियमानुसार जेथे पारेषण प्रणाली क्षमता हक्क एखाद्या अर्जदाराला दिले गेले आहेत तेथे, पारेषण प्रणाली क्षमता हक्कांच्या बाबतीत, विनियमांतील आणि राज्य ग्रिड संहितेमधील मर्यादांमध्ये राहून राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली मधील प्रवेशा बाबतीत अर्जदाराचा दर्जा इतर पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांच्या दर्जा प्रमाणे राहील.

७.६ पारेषण प्रणाली क्षमतेचे हक्क प्रदान केले जाण्याचे वेळी प्रत्येक पारेषण प्रणाली उपभोक्ता, पारेषण परवानेधारकाच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीतील प्रवेशासाठी व तिच्या वापरासाठी, पारेषण परवानेधारका बरोबर ठोक ऊर्जा पारेषण करार करील.

७.७ या विनियमांच्या अधिसूचनेपासून नव्वद (९०) दिवसांच्या आत प्रत्येक पारेषण परवानेधारक त्याच्या वेबसाईटवर आवश्यक त्या मार्गदर्शक सूचना, कार्यपद्धती आणि ठोक ऊर्जा पारेषण कराराचा मसुदा उपलब्ध करेल.

8. {ÉÉ®ú¹ÉhÉ |ÉhÉÉ±ÉÒSÉ ÊxÉªÉÉVÉxÉ

८.१ या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या तारखेपासून एकशे ऐंशी (१८०) दिवसांच्या आत राज्य पारेषण यंत्रणा त्याच्या वेबसाईटवर राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली करिता तयार करण्यात आलेली पारेषण प्रणालीची योजना प्रसिध्द करील, तसेच ती कोणत्याही व्यक्तीला विनंतीवरून उपलब्ध करुन देईल.

८.२ अशा पारेषण प्रणाली योजनेचा कालावधी तिच्या प्रसिद्धीचे वर्ष संपल्यानंतर लगेच सुरु होणाऱ्या वित्तीय वर्षापासून सुरु होऊन पाच (५) वर्षे एवढा असेलः

मात्र, विनियम ८.१ मध्ये निर्देशिलेल्या पद्धतीनुसार प्रसिध्द केलेली पारेषण प्रणाली योजना, राज्य पारेषण यंत्रणेकडून, दर वर्षी ३० सप्टेंबर पर्यंत अद्ययावत केली जाऊन तिच्या प्रसिद्धीचे वर्ष संपल्या नंतर लगेच सुरु होणाऱ्या वित्तीय वर्षापासून सुरु होऊन पाच (५) वर्षे एवढ्या कालावधीची असेल.

८.३ पारेषण प्रणाली योजनेमध्ये, राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीसाठी असलेल्या योजनेचे वर्णन असले पाहिजे. व त्यात सर्व उपभोक्त्याच्या फायद्यासाठी प्रस्तावित राज्यांतर्गत पारेषण प्रकल्प तसेच प्रणाली बळकट करणाऱ्या प्रकल्पांचा अंतर्भाव असावा.

८.४ पारेषण प्रणालीची योजना बनविण्यासाठी, या विनियमांखाली, राज्य पारेषण यंत्रणा, निर्मिती क्षमतेतील वाढ, प्रणालीतील वाढ, भाराचा दीर्घकालीन अंदाज आणि विनियम ७.४ अंतर्गत मुक्त प्रवेशासाठी केले गेलेले सर्व अर्ज या बाबींसह त्याला हवी असलेली माहिती मागवू शकतेः

मात्र, पारेषण प्रणाली योजना बनवितांना राज्य पारेषण यंत्रणा या विनियमांनुसार दिलेली माहिती विचारात घेईल परंतु अशी माहिती त्याच्यावर बंधनकारक असणार नाही.

८.५ या विनियमांखाली पारेषण प्रणाली योजना बनवितांना राज्य पारेषण यंत्रणा पुढील बाबींचाही विचार करील -

(i) अधिनियमाच्या कलम ७३ मधील सहकलम (ए) नुसार प्राधिकरणाने पारेषण प्रणालीसाठी बनविलेल्या योजना;

(ii) केंद्रीय पारेषण यंत्रणेने तयार केलेल्या योजना.

(iii) प्राधिकरणाचा इलेक्ट्रिक पॉवर सर्वे ऑफ इंडियाचा अहवाल ;

(iv) अधिनियमाच्या कलम ७३ च्या सहकलम (डी) अनुसार प्राधिकरणाने निर्दिष्ट केलेली ग्रिड स्टँडर्डस्. आणि

(v) प्रादेशिक ऊर्जा समितीने केलेल्या शिफारशी / माहिती

८.६ अधिनियमाच्या कलम ६४ च्या सहकलम (१) नुसार राज्य पारेषण यंत्रणा, त्यांचा अर्ज मान्यतेसाठी आयोगाकडे पाठवत असताना, पारेषण प्रणाली योजनेत प्रस्तावित बळकटीकरणाचे कार्यक्रम आणि राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीं योजना लक्षात घेऊन, त्याचा गुंतवणूकीचा आराखडा देखील त्या अर्जा बरोबर पाठवतील.

८.७ जर राज्य पारेषण यंत्रणेच्या गुंतवणूक आराखड्यात पारेषण प्रणाली योजनेमधील सर्व ज्ञात राज्यांतर्गत पारेषण योजना किंवा प्रणाली बळकटीकरणाच्या कार्यक्रमांचा अंतर्भाव नसेल, तर आयोग तसे वाटल्यास, गुंतवणूक आराखड्यात समाविष्ट न केलेल्या योजना राबविण्यासाठी आदेश किंवा निर्देश देऊ शकेल. ज्यामध्ये खालील पैकी कोणतीही गोष्ट असू शकेल : -

(अ) अशी योजना राबविण्यासाठी अशा पारेषण क्षेत्रात असलेला दुसऱ्या एखाद्या पारेषण परवानेधारकाला निमंत्रित करणे; किंवा

(ब) अशा योजना राबविण्यासाठी आयोगाला योग्य वाटेल अशा शर्तीवर पारेषण परवान्यांसाठी नवीन अर्ज मागविणे.

८.८ या विनियमांनुसार पारेषण प्रणाली योजने संबंधीच्या अभ्यासाचा खर्च, अधिनियमाच्या कलम ६२ च्या उपकलम (१) मधील सहकलम (बी) अन्वये राज्य पारेषण यंत्रणेचे शुल्क ठरविण्यासाठी विचारात घेण्यात येईल.

9. ÌÉ¨ÉiÉSªÉÉ ´ÉÉ]{É ´É {É®iÉÒ

९.१ जर पारेषण प्रणाली उपभोक्ता त्याचे पारेषण क्षमता हक्क पूर्णतः किंवा अंशतः वापरु शकत नसेल तर तो असे न वापरलेले पारेषण क्षमता हक्क या विनियमानुसार मुक्त प्रवेशासाठी पात्र असलेल्या दुसऱ्या कोणत्याही व्यक्तिला देऊ शकतो.

मात्र, असे हक्क देणे ही पारेषण प्रणाली उपभोक्ता आणि हक्क प्राप्त करणारे व्यक्ति या दोघांमधील व उभयपक्षी संमत अशा शर्ती व अटीं प्रमाणे राहील;

मात्र, शिवाय, पारेषण उपभोकत्याच्या अशा न वापरलेल्या व दिल्या गेलेल्या क्षमतेचे आकार आयोगाने ठरविलेल्या, विद्युत पारेषणाच्या शुल्कापेक्षा जास्त असणार नाहीः

मात्र, या शिवाय, पारेषण परवानेधारकाला, पारेषण प्रणाली उपभोक्ता त्याने न वापरलेली क्षमता ज्याला दिली आहे त्याचे नाव, क्षमतेची परिमाण, आणि प्रदान करण्याचा कालावधी कळवील :

मात्र, याशिवाय, अशी न वापरलेली क्षमता ज्याने दुसऱ्याला दिली आहे असा पारेषण प्रणाली उपभोक्ता राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या वापराबाबतच्या या विनियमांनुसार असलेल्या त्याच्या दायित्त्वाबदल जबाबदार असेल.

९.२ विनियम ९.१ मध्ये काहीही दिले असले तरी पारेषण प्रणाली उपभोक्ता त्याच्या पारेषण क्षमतेचे हक्क पूर्णपणे किंवा अंशतः पारेषण परवानेधारकाला परत करु शकतोः

मात्र, असे हक्क परत करणे ही पारेषण प्रणाली उपभोक्ता आणि पारेषण परवानेधारक या दोघांमधील व उभयपक्षी संमत अशा शर्ती व अटी प्रमाणे राहील;

मात्र, शिवाय, क्षमता परत करण्याच्या शर्ती व अटींबद्दल वाद उद्भवल्यास किंवा पारेषण प्रणाली उपभोक्ता व पारेषण परवानेधारक यांच्यात शर्ती व अटीं याबाबत एकमत नसल्यास ते प्रकरण निर्णयासाठी आयोगाकडे संदर्भित केले जाईल :

९.३ एखाद्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने जर त्याला दिलेल्या पारेषण क्षमतेचा पूर्ण किंवा अंशतः वापर केला नाही किंवा न वापरलेली क्षमता दुसऱ्याला दिली नाही तर राज्य ग्रिड संहितेनुसार पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने दिलेल्या अंतिम 'आदान / प्रदानाचे कार्यक्रम' त्याने राज्य भार प्रेषण केंद्राला कळविल्या नंतर कोणत्याही वेळी राज्यभार प्रेषण केंद्र अशी क्षमता पूर्णतः किंवा अंशतः वाटून टाकीलः

मात्र, असे न वापरलेल्या पारेषण क्षमतेचे हक्क राज्य भार प्रेषण केंद्र विनियम ४ नुसार पूर्ण किंवा अंशतः मुक्त प्रवेशासाठी पात्र असलेल्या व्यक्तिला देईलः

मात्र, शिवाय, अशा व्यक्तिने, न वापरलेल्या क्षमतेचे पारेषण परवानेधारकाला द्यावयाचे शुल्क पारेषण परवानेधारकाच्या पारेषणाच्या शुल्कापेक्षा जास्त नसेलः

मात्र, याशिवाय, या विनियमाखाली मिळवलेले शुल्क हे, पारेषण परवानेधारकाचे पारेषण शुल्क कमी करण्यासाठी वापरले जाईल व ते पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याकडून वसूल केले जाईलः

मात्र, याशिवाय, या विनियमाखाली न वापरलेल्या क्षमतेचे पुनर्वाटप केल्यामुळे पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याला, त्याने न वापरलेल्या क्षमतेचे शुल्क, पारेषण परवानेधारकाला देण्याचे दायित्त्व थांबवू शकत नाही.

९.४ जर एखाद्या पारेषण प्रणाली किंवा इतरांना दिली नाही त्याची पारेषण क्षमता पूर्णतः किंवा अंशतः सलग एक (१) वर्ष पर्यंत वापरली नाही किंवा इतरांना दिली नाही तर त्याने अशी न वापरलेली किंवा न दिलेली क्षमता ठोक ऊर्जा करारामधील पारेषण परवानेधारकाने ठरविलेल्या शर्तीनुसार पारेषण प्रणाली परवानेधारकाला परत केली आहे असे समजले जाईल :

मात्र, अशा परत करण्याच्या शर्ती व अटींमध्ये काही वाद उद्भवल्यास ते प्रकरण निर्णयासाठी आयोगाकडे संदर्भित केले जाईल.

10. {ÉÉ®ä¹ÉhÉ ¨ÉvÉÒ±É ¤ÉvÉxÉ

१०.१ राज्याच्या ग्रिड मधील कार्यवाहीत असलेल्या कोणत्याही तांत्रिक बंधनाच्या अधीन राहून, राज्य भार प्रेषण केंद्र राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा वापरात पूर्ण अथवा अंशतः कपात करण्यासाठी पुढील तत्त्वांचे अवलंबन करीलः

(अ) एखाद्या बिघाडामुळे राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली किंवा तिच्या एखाद्या भागात असलेली क्षमता कमी झाल्यास, अशा राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा किंवा तिच्या भागाचा, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांनी करावयाच्या उपयोगात तो बिघाड दूर होईपर्यंतच्या काळात, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांच्या पारेषण क्षमतेच्या हक्कांच्या प्रमाणात कपात केली जाईल;

(ब) एखाद्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने राज्यभार प्रेषण केंद्राला कळविलेल्या अंतिम आदान प्रदान कार्यक्रमातील झालेल्या च्युतीमुळे कपात करण्याची आवश्यकता निर्माण झाल्यास अशा राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या अशा पारेषण प्रणाली उपभोक्तत्याने करावयाच्या वापरात त्याने केलेल्या च्युतीच्या प्रमाणात प्रथम कपात केली जाईल. या नंतरच वरील (अ) कलमातील तत्व लागू केले जाईल.

१०.२ या विनियमातील तरतुदीत काहीही दिले असले तरी आणीबाणीच्या प्रसंगी व प्रणालीच्या सुरक्षेसाठी, राज्य भार प्रेषण केंद्र त्यांना योग्य वाटतील अशा, वापरात कपात करण्याच्या इतर तत्त्वांचे अवलंबन करीलः

१०.३ या विनियमातील तरतुदीत काहीही दिले असले तरी पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने करावयाच्या उपयोगात करावयाच्या कपाती संबंधी, राज्य भार प्रेषण केंद्र, प्रादेशिक भार प्रेषण केंद्राच्या निर्देशांचे पालन करील.

11. ¶É±Eò +ÉEòÉ®hÉÒSÉÒ iÉK´É

११.१ अधिनियमाच्या कलम ६१ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या प्रशुल्क निर्धारणाच्या अटीं व शर्तीनुसार आयोगाने निर्धारित केलेल्या, पारेषण परवानेधारकाच्या एकूण महसुली गरजेमध्ये, पारेषण प्रणालीमधील, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांचा वाटा असेलः

११.२ राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या वापराचे शुल्क मासिक तत्त्वांवर ठरविले जातील.

११.३ अशा शुल्कांचे देयक दर महिन्याच्या दहा (१०) तारखेपर्यंत पाठविले जाईल व त्यात मागील महिन्याचे ठरविलेले शुल्क दाखविले जाईल.

११.४ पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा त्याच्या पारेषण क्षमतेच्या हक्कांपेक्षा अधिक वापर केल्यास असा उपभोक्ता शुल्काच्या अतिरिक्त पंचवीस (२५) टक्के दंड देण्यास पात्र ठरेल.

११.५ वरील विनियम ११.४ अन्वये जमा झालेली दंडात्मक रक्कम ही पारेषण प्रणाली परवानेधारकाने, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याचे पारेषण शुल्क कमी करण्यासाठी वापरली पाहिजे.

११.६ पारेषण प्रणाली उपभोक्ता त्याने न वापरलेल्या क्षमतेच्या हक्कांचे शुल्क परत मिळण्यास पात्र ठरणार नाही.

12. xÉÉEòÉ®hªÉÉSÉÉ +OÉ½CEò

ठोक ऊर्जा पारेषण करारानुसार राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली वापरणाऱ्या सध्याच्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांना त्यांच्या कराराची मुदत संपल्या नंतर तो वाढविण्यास नकार देण्याचा अग्रहक्क राहीलः

मात्र, नकार देण्याचा असा हक्क पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याला किमान एक (१) वर्ष मुदतीच्याच ठोक ऊर्जा पारेषण कराराच्या बाबतीत असेलः

मात्र, शिवाय, नकार देण्याचा असा अग्रहक्क मुदत वाढ ही किमान एक (१) वर्षाची असल्यासच मिळू शकेल.

13. Ê®+ÎC]´½ >ðVÉÉ

१३.१ पारेषण प्रणाली परवानेधारकाला, पारेषण प्रणालीचा भाग म्हणून त्याने बसविलेल्या यंत्र-सामुग्रीमधून मिळालेल्या रिॲक्टिव्ह ऊर्जेची अधिनियमाच्या कलम ६१ नुसार निर्धारित असलेल्या पारेषण शुल्काचा भाग म्हणून भरपाई मिळविण्याचा हक्क असेल.

13.2 जेथे रिॲक्टिव्ह ऊर्जा शोषण किंवा निर्मिती करण्यासाठी, निर्मिती केंद्र कार्यान्वित करुन, रिॲक्टिव्ह ऊर्जा भरपाई दिली जाते तेथे असे शुल्क हे आयोगाने ठरविलेले असेल आणि ते पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांकडून त्यांनी वापरलेल्या रिॲक्टिव्ह ऊर्जेच्या प्रमाणात वसूल केले जाईलः

मात्र, जेथे रिॲक्टिव ऊर्जा भरपाई ही पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याकडून दिली जाते तेथे, त्याचे शुल्क आयोगाने निश्चित केल्यानुसार राहील आणि ते शुल्क, अशा रिॲक्टिव ऊर्जेचा वापर करणाऱ्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याकडून वसूल केले जाईल.

मात्र, या शिवाय आयोगाने ठरविलेल्या शुल्कानुसार येणारा रिॲक्टिव ऊर्जेचा एकूण खर्च पारेषण परवानेधारक, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांमध्ये त्यांनी केलेल्या अशा रिॲक्टिव्ह ऊर्जेच्या वापराच्या प्रमाणात विभागून टाकेलः

14. >ðVÉSÉÉ iÉÉ]É

आयोगाने संमत केलेला व राज्य भार प्रेषण केंद्राने निर्धारित केलेला राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली मधील ऊर्जेचा तोटा ही पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांनी त्यांच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या केलेल्या वापराच्या प्रमाणांनुसार सोसावयाचा आहे.

15. ¨ÉÉÊ½iÉÒ |ÉhÉÉ±ÉÒ

१५.१ खालील विभाग (i) मधील सूचना वगळता, या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या एकशे ऐंशी (१८०) दिवसांच्या आत, प्रत्येक पारेषण प्रणाली परवानेधारक इंटरनेटवरील त्याच्या वेबसाईटवर पुढील माहिती देईलः

(i) या विनियमांची अधिसूचना नव्वद (९०) दिवसांच्या आत राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या वापरासाठी असलेल्या शर्ती व अटी, ज्यात पुढील गोष्टी समाविष्ट असतील :

(अ) अर्जाचा नमुना, अर्ज देण्याची रीत व कार्यपध्दती आणि अर्जा सोबत द्यावयाचे शुल्क ;

(ब) ठोक ऊर्जा कराराचा नमुना व तो कार्यवाहीत आणण्याची रीत व कार्यपध्दती ;

(क) पारेषण शुल्क;

(ड) राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा वापर करण्यासाठी इतर शर्ती व अटी.

(ii) राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली च्या वापराबाबत स्थितीदर्शक अहवाल (स्टेटस रिपोर्ट), ज्यात पुढील गोष्टीही समाविष्ट असतीलः

(अ) राज्यांतर्गत पारेषण वाहिनी, वाहिनीची क्षमता आणि नोड्स दर्शविणारे पारेषण नकाशे ;

(ब) राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली मधील पारेषण प्रणाली क्षमतेचे हक्क असलेल्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्यांची नावे आणि अशा प्रत्येक उपभोक्त्यांची क्षमता, कालावधी व प्रदान व आदान यांचे वर्णन;

(iii) पुढील १ दिवसासाठीच्या तत्वावर तसेच मागील एक (१) दिवस, एक (१) महिना व एक (१) वर्षासाठी असलेल्या पारेषण प्रणालीच्या उपलब्धतेची माहिती;

(iv) मागील बावन्न (५२) आठवड्यांसाठी, प्रत्येक आठवड्यांत प्रणालीत प्रदान केलेल्या एकूण ऊर्जेपैकी राज्यांतर्गत पारेषण प्रणाली मधील ऊर्जा तोट्याची टक्केवारी;

(v) या विनियमांखाली राज्य पारेषण प्रणाली यंत्रणेने तयार केलेली पारेषण प्रणाली योजना;

(vi) पुढील पाच वर्षासाठी पारेषण प्रणाली परवानेधारकाची नियोजित व मान्यताप्राप्त गुंतवणूकीचा तपशील.

16. Ê´É¶ÉÉ¹É >ðVÉÉ ¨ÉÒ]ºÉ

१६.१ कोणताही पारेषण प्रणाली उपभोक्ता राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा वापर त्याने विशेष ऊर्जा मीटर्स बसविल्या शिवाय करणार नाही.

१६.२ पारेषण प्रणाली उपभोक्ता अशी विशेष ऊर्जा मीटर्स सुरक्षित अशा बंदिस्त जागेत व चांगल्या चालू स्थितीत ठेवील.

१६.३ पारेषण प्रणाली उपभोक्ता अशा विशेष ऊर्जा मीटर्सची तपासणी, पारेषण परवानेधारकाच्या किंवा राज्य भार प्रेषण केंद्राच्या प्राधिकृत प्रतिनिधीला ठोक ऊर्जा करारात निर्दिष्ट केलेल्या कालावधित व त्या रीतीने करु देईल.

17. ®ÉVªÉ ÊOÉb ºÉÆÊ½iÉSÉ {ÉÉ±ÉxÉ

राज्य ग्रिड संहितेचे पालन करणे हे पारेषण प्रणाली उपभोक्ताचे कर्तव्य असेलः

मात्र, एखाद्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याने राज्य ग्रिड संहितेचे पालन न केल्यास, त्याबद्दल त्याला अधिनियमाखाली होऊ शकणा-या शिक्षेला बाधा न येता, पारेषण परवानेधारकाने, आयोगाकडून तशी संमती मिळाल्यावर, पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याला सुनावणीची संधी दिल्यानंतर अशा उपभोक्त्यासाठी आरक्षित असलेले पारेषण क्षमतेचे हक्क पारेषण परवानेधारकांकडून रद्द केले जाऊ शकतील.

18. ®ÉVªÉ ¦ÉÉ®ú ªÉÆjÉhÉSÉÉ JÉSÉÇ´É ¶ÉÖ±Eò

१८.१ राज्य भार प्रेषण यंत्रणा त्याच्या कार्यवाहीच्या खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करून ते ३१ मार्च रोजी संपणाऱ्या त्या पुढील वित्तीय वर्षासाठी, दरवर्षी ३० नोव्हेम्बर पर्यंत आयोगाकडे सादर करील.

मात्र, या विनियमांच्या अधिसूचने नंतरच्या पहिल्या आर्थिक वर्षासाठी, राज्यभार प्रेषण यंत्रणा आयोगाकडे, अधिसूचनेच्या तारखेपासून ४ महिन्याच्या आत आपले अंदाजपत्रक सादर करेल.

१८.२ सादर केलेल्या अशा अंदाजपत्रकाची छाननी करुन व त्यात आयोगाला योग्य वाटतील ते फेरफार करुन, निर्मिती कंपन्यांकडून व पारेषण परवानेधारकाकडून राज्य भार प्रेषण यंत्रणेने वसूल करावयाचे शुल्क व आकार आयोग निर्दिष्ट करीलः

मात्र, राज्य भार प्रेषण यंत्रणा त्याच्या कार्यवाहीतून नफा मिळविणार नाही :

मात्र, शिवाय, राज्यभार प्रेषण यंत्रणेला देण्यात आलेला आकार व शुल्क, पारेषण परवानेधारकाला त्याच्या पारेषण प्रणाली उपभोक्त्याकडून त्यांच्या पारेषण क्षमतेच्या हक्कांच्या प्रमाणात वसूल करता येईल.

१८.३ राज्य भार प्रेषण यंत्रणा निर्मिती कंपन्यांना आणि पारेषणपरवानेधारकांना शुल्क व आकाराची आधीच्या महिन्यांची देयके दर महिन्याच्या दहा (१०) तारखेपर्यंत पाठवील.

१८.४ राज्य भार प्रेषण यंत्रणा मागील वर्षाच्या त्यांच्या आकार व शुल्क संबंधी अधिक किंवा कमी वसुली संबंधीची तपशील आयोगाला अंदाजपत्रका बरोबर सादर करील.

१८.५ आकार व शुल्क यांच्या अशा कमी किंवा जास्त वसुलीची छाननी करुन आयोग पुढील वित्तीय वर्षासाठी असलेल्या आकार व शुल्कामध्ये योग्यती दुरुस्ती करण्यास परवानगी देईल.

19. <iÉ® ´ªÉÉ{ÉÉ®Ê´É1ÉªÉEò ¶ÉiÉÔ

या विनियमाच्या अधिसूचनेच्या तारखेपासून साठ (६०) दिवसांच्या आत किंवा पारेषण परवाना अमलांत होण्याच्या तारखेपासून साठ (६०) दिवसांच्या आत प्रत्येक पारेषण परवानेधारक अधिनियम आणि या विनियमांच्या अनुसार अशा पारेषण परवानेधारकाच्या राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीचा वापर करण्यासंबंधीच्या इतर व्यापार विषयक शर्ती इंटरनेटवरील त्याच्या वेबसाईटवर प्रदर्शित करील.

मात्र, अशा इतर व्यापार विषयक शर्तींच्या संबंधात काही वाद उद्‌भवल्यास तो निर्णयासाठी आयोगाकडे संदर्भित केला जाईल.

20. +ÎºiÉK´ÉÉiÉ +ºÉ±É±ÉÉÒ EòjÉÉ]

या विनियमाच्या अधिसूचनेच्या आधी कार्यवाहीत आलेले राज्यांतर्गत पारेषण प्रणालीच्या वापरासंबंधीचे कंत्राट किंवा दस्तऐवज, किंवा संलेख हे अधिनियम व या विनियम यांच्या तरतुदींना विसंगत नसल्या तरच ग्राह्य व बंधनकारक ठरतील.

21. n¯ûºiÉÒSÉÉ +ÊvÉEòÉ®

आयोग या विनियमातील कोणत्याही तरतूदीमध्ये कोणत्याही वेळी बदल, फेरफार, पालट किंवा दुरुस्ती करु शकतो.

22. +bSÉhÉÒ n® Eò®hªÉÉSÉÉ +ÊvÉEòÉ®

या विनियमांमधील तरतुदीच्या अंमलबजावणीत काही अडचणी निर्माण झाल्यास, त्या अडचणी दूर करण्यास, आयोग, सर्वसाधारण अथवा विशेष आदेशाने अधिनियमाच्या तरतुदींना विसंगत नसतील अशा तरतुदी तयार करू शकेल.

23. +Én¶É ´É ÊxÉn¶É nhÉ

या विनियमांची अमलबजावणीसंबंधी, अधिनियमातील तरतूदींना अधीन राहून, आयोग वेळोवेळी आदेश व निदेश देऊ शकेल.

24. ºÉÚ]õ

२४.१ या विनियमातील कोणतीही बाब ही विनयमे किंवा त्यांचा कोणत्याही भागापासून एखाद्या व्यक्तिला सूट देण्याच्या आयोगाच्या अधिकाराला बाधित करणार नाही. मग असा अधिकार या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या आधी अथवा नंतर वापरला गेला असो अथवा नसो:

मात्र, अशी सूट देण्याआधी हितसंबंधी किंवा ग्रस्त अशा पक्षकाराला आयोग निवेदन करण्याची शक्य तेवढी व्यवहार्य संधी देईल.

२४.२ या विनियमांतील कोणतीही बाब न्यायाच्या हितासाठी किंवा आयोगाच्या प्रक्रियेचा गैरवापर थांबविण्यासाठी आवश्यक असे आदेश काढण्यास आयोगाचे अंगभूत अधिकार सीमित किंवा अन्य प्रकारे बाधित करणार नाही.

२४.३ एखाद्या प्रकरणात किंवा प्रकरण गटात उद्‌भवलेल्या विशिष्ट परिस्थीतीत व लेखी कारणे नोंदवून तसेच अशा प्रकरणात किंवा प्रकरण गटात आयोगाला आवश्यक वाटल्यास या विनियमांमधील कोणत्याही विनियमांपेक्षा वेगळी व अधिनियमांच्या तरतुदींना सुसंगत असलेली कार्यपद्धती स्वीकारण्यास या विनियमांमधील कोणतीही बाब आयोगाच्या आड येऊ शकणार नाही.

२४.४ कोणतेही प्रकरण हाताळण्यास किंवा अधिनियमांमधील, ज्यासाठी कोणतीही विनियम बनविली गेली नाहीत असा कोणताही अधिकार वापरण्यास, या विनियमांमधील कोणतीही बाब प्रगटपणे किंवा ध्वनित अर्थाने आयोगाच्या आड येऊ शकणार नाही आणि आयोग, आयोगाला योग्य वाटेल त्या रीतीने अशी प्रकरणे, अधिकार व कार्ये हाताळण्याचे ठरवील.

मुंबई (ए.एम.खान)
दिनांकः २१ एप्रिल, २००५ सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग